

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ – 2025**

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції
(присвяченої 95-річчю від дня народження професора, доктора біологічних наук, заслуженого працівника освіти України, відмінника вищої освіти Чечоткіна Олексія Васильовича)
(електронне видання)

15 травня 2025 року

Харків
ДБТУ
2025

Затверджено

Рішенням вченої ради факультету
ветеринарної медицини ДБТУ
(протокол №4 від 20.05.2025)

Організаційний комітет:

Михайлов Валерій Михайлович	доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного біотехнологічного університету (ДБТУ) (<i>голова оргкомітету</i>)
Цимерман Олеся Олександрівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Денисова Ольга Миколаївна	кандидат біологічних наук, доцент, завідувачка кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Северин Раїса Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри епізоотології та мікробіології ДБТУ
Нікіфорова Ольга Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри фармакології та паразитології ДБТУ
Вікуліна Галина Вікторівна	кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, заступник декана факультету ветеринарної медицини ДБТУ
Гладка Наталія Іванівна	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>секретар оргкомітету</i>)
Палій Анатолій Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, в.о. директора ННЦ «ІЕКВМ»
Герілович Антон Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, член-кор. НААНУ, ст. наук. співроб. ДНДІЛДВСЕ, президент ГО «Інститут Єдиного Здоров'я», Україна
Нгуєн Ван Діп	доктор ветеринарних наук, генеральний директор компанії «АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО AVAC-B'єтнам» (AVAC Viet Nam, JSC), В'єтнам
Бергілевич Олександра Миколаївна	доктор ветеринарних наук, проф. Університету ветеринарної медицини Ганновера, Інститут якості та безпеки харчових продуктів, Німеччина
Васецька Анастасія Ігорівна	PhD, DVM, Університет ветеринарної медицини Ганновера, Німеччина

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2025 (присвяченої 95-річчю від дня народження професора, доктора біологічних наук, заслуженого працівника освіти України, відмінника вищої освіти чечоткіна олексія васильовича) [Електронний ресурс]: збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф. науковців, викладачів та аспірантів, 15 травня 2025 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2025. – 226 с. – електронні текстові дані. – режим доступу: <https://biotechuniv.edu.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів «Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2025», що присвячені висвітленню актуальних питань ветеринарної медицини.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

дообстеження із проведенням лабораторної діагностики крові та сечі. Всім тваринам було призначено перейти на раціон ProPlan Renal.

Висновок. Таким чином, ультразвукова діагностика нирок у котів порід генетично схильних до полікістозу нирок дозволяє своєчасно виявити хворобу та підібрати раціональне лікування.

УДК 636.39.09:616.391-08:615.838.97

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗГОДОВУВАННЯ ВІТАМІННО-МІНЕРАЛЬНОГО ПРЕМІКСУ КІТНИМ КОЗЕМАТКАМ ЗА ВМІСТОМ КАЛЬЦИДІОЛУ, ПАРАТИРЕОЇДНОГО ГОРМОНУ ТА КАЛЬЦИТОНІНУ

Гоцуляк М.М., здобувач ступеня доктора філософії, Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6165-5032>

Сахнюк В.В., доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент НААН, Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3070-9876>

Світові стандарти ведення тваринництва передбачають отримання від тварин максимальної продуктивності. Інтенсивне використання потенціалу організму створює передумови виникнення хвороб, зокрема метаболічних, профілактика і лікування яких неможливі без збалансування годівлі, використання вітамінів, макро- та мікроелементів [1]. Тому високий рівень метаболізму потребує оптимального забезпечення тварин енергією, поживними та біологічно активними речовинами і, що не менш важливо, створення комфортних умов [2].

Вітамін D₃ займає центральне місце в обміні кальцію в організмі тварин, зокрема у кіз [3]. За нестачі вітаміну D у раціоні тварин знижується їх здатність підтримувати гомеостаз кальцію в організмі, що призводить до гіпокальціємії, підвищення рівня паратиреоїдного гормону і зниження вмісту кальцитоніну в сироватці крові. Це спричинює розвиток аліментарної та фіброзної остеодистрофій, вторинної остеодистрофії, остеомалачії та рахіту, особливо, у молодняку [4–8].

За даними N. Gurung [9], для кіз необхідна невелика кількість вітамінів порівняно з великою рогатою худобою, проте вони є критично важливими для багатьох метаболічних процесів організму і діють в якості кофакторів у багатьох біохімічних реакціях. Зокрема, в 1 кг корму для кіз повинно міститись не менше 11000 МО вітаміну А, 4400 МО – вітаміну D₃ та 176 МО вітаміну Е [10].

Метою дослідження було вивчити зміни концентрацій 25ОНD₃, паратиреоїдного гормону та кальцитоніну в сироватці крові кітних кіз за використання вітамінно-мінеральних преміксів.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводили на козах зааненської, альпійської та ламанської порід на 75–90 і 120–140-й дні кітності, що належать господарству «Екоферма «Лиманська коза» у літньо-осінній та зимово-весняний періоди.

З метою проведення лікувально-профілактичного дослідження за принципом аналогів сформували 2 групи тварин – контрольну (n = 4) та дослідну (n = 8).

На 75–90-й дні кітності дослідній групі кіз до основного раціону додавали вітамінно-мінеральний премікс «Коza Сухостійна» (виробник ТОВ «МОЛКАМ», Україна) у дозі 50 г/гол. та кальцій-фосфору мінеральну суміш (ПФ «Vita», Україна) із розрахунком 40 г/гол. Препарати згодовували упродовж 40 діб.

Матеріалом для дослідження слугували зразки крові, які відбирали в одноразові пробірки Vacumed з активатором згортання крові та гелем методом зажиттєвої пункції яремної вени. Концентрацію 25ОНD₃, паратиреоїдного гормону та кальцитоніну визначали в

сироватці крові кітних кіз за допомогою імуноферментного аналізатора «Stat Fax 2100» (Avareness Technology Inc., США) на базі міжфакультетської науково-дослідної лабораторії молекулярно-генетичних та імунологічних досліджень Білоцерківського НАУ.

Результати дослідження. На початку дослідження концентрація 25ОНD₃ у сироватці крові кітних кіз дослідної групи знаходилась у межах від 10,4 до 20,8 нг/мл ($15,8 \pm 1,18$ нг/мл), у контрольній групі – у діапазоні 10,9–17,1 нг/мл ($14,4 \pm 1,43$ нг/мл), і була практично однаковою.

Рівень паратиреоїдного гормону у дослідній групі на початку дослідження знаходився у межах від 51,2 до 100,9 пг/мл ($77,0 \pm 6,42$ пг/мл), у контрольній групі – у діапазоні 112,7–160,1 пг/мл ($131,5 \pm 10,1$ пг/мл), що на 70,8 % більше порівняно з дослідною групою тварин ($p < 0,001$). Уміст кальцитоніну в сироватці крові тварин дослідної групи коливався в межах від 1,4 до 7,7 пг/мл ($3,9 \pm 0,73$ пг/мл), у контрольній – у діапазоні 0,7–5,6 пг/мл ($3,4 \pm 1,02$ пг/мл).

По завершенню згодовування вітамінно-мінеральних преміксів концентрація активного метаболіту вітаміну D – 25ОНD₃ у сироватці крові дослідної групи в середньому становила $25,1 \pm 1,92$ нг/мл ($17,6$ – $32,4$ нг/мл), що в 1,59 раза більше порівняно з козematками з початком досліду ($p < 0,001$). У контрольній групі тварин вміст кальцидіолу в середньому становив $17,5 \pm 1,47$ нг/мл ($11,0$ – $21,0$ нг/мл), що на 30,3 % менше порівняно з дослідною групою тварин ($p < 0,01$) та на 21,5 % більше проти початку експерименту ($p < 0,5$).

Отже, за згодовування вітамінно-мінеральних преміксів концентрація кальцидіолу в сироватці крові тварин дослідної групи була вірогідно вищою порівняно з контрольною.

Через 40 днів згодовування вітамінно-мінеральних преміксів рівень паратиреоїдного гормону в сироватці крові кіз дослідної групи в середньому становив $73,7 \pm 5,22$ пг/мл ($45,7$ – $89,2$ пг/мл), що на 4,3 % менше порівняно з козematками на початку досліду. У контрольній групі тварин вміст ПТГ у середньому становив $104,7 \pm 3,92$ пг/мл ($93,2$ – $110,9$ пг/мл), що на 42,1 % більше порівняно з дослідною групою кіз ($p < 0,001$) та на 20,4 % менше ніж у контрольній групі на початку експерименту ($p < 0,05$).

Таким чином, згодовування вітамінно-мінеральних преміксів сприяло вірогідному зниженню концентрації паратиреоїдного гормону в сироватці крові кіз дослідної групи порівняно з контрольною.

На завершення експерименту вміст кальцитоніну в сироватці крові дослідної групи тварин у середньому становив $8,0 \pm 1,32$ пг/мл ($2,6$ – $14,0$ пг/мл), що в 2,05 рази більше порівняно з початком досліду ($p < 0,05$). У контрольній групі кіз концентрація КТ у середньому становила $4,4 \pm 1,20$ пг/мл ($1,9$ – $7,1$ пг/мл), що на 45,0 % менше порівняно з дослідною групою тварин ($p < 0,05$) та на 29,4 % більше ніж на початку експерименту.

У результаті згодовування вітамінно-мінеральних преміксів кітним козematкам дослідної групи встановлено вірогідне підвищення рівня кальцитоніну в сироватці крові порівняно з контрольною групою тварин.

Висновки. 1. За згодовування вітамінно-мінерального преміксу «Коза Сухостійна» та кальцій-фосфорної мінеральної суміші кітним козematкам дослідної групи упродовж 40 діб концентрація 25ОНD₃ у сироватці крові тварин вірогідно підвищується в 1,59 раза порівняно з початком досліду ($p < 0,001$) та в 1,43 раза була вищою порівняно з контрольною групою кіз.

2. Через 40 днів згодовування вітамінно-мінеральних преміксів рівень паратиреоїдного гормону в сироватці крові кіз дослідної групи був у 1,42 рази менший порівняно з контрольною групою тварин ($p < 0,001$).

3. На завершення експерименту рівень кальцитоніну в сироватці крові кіз дослідної групи був у 2,05 рази більшим порівняно з початком досліду та на 81,8 % вищим порівняно з контрольною групою тварин.

Бібліографічний список:

1. Левченко В.І., Безух В.М., Сахнюк В.В. (2001). Доклінічний перебіг метаболічних хвороб. Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. Вип. 16. С. 115–120.

2. Sejian, V. et al. (2024). The Welfare of Goats in Adverse Environments. In: Mattiello, S., Battini, M. The Welfare of Goats. Animal Welfare, vol 25. Springer, Cham. DOI:10.1007/978-3-031-62182-6_7.
3. Nemeth, M. V., Wilkens, M. R., & Liesegang, A. (2017). Vitamin D status in growing dairy goats and sheep: Influence of ultraviolet B radiation on bone metabolism and calcium homeostasis. *Journal of dairy science*, 100(10), 8072–8086. DOI:10.3168/jds.2017-13061.
4. Гоцуляк М.М., Сахнюк В.В. (2024). Метаболізм 25OHD₃ у кітних і лактуючих кіз. Всеукраїнська наук.-практ. конф. магістрантів і молодих дослідників «Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини» (с. 46–48), БНАУ.
5. Dittmer, K. E., & Thompson, K. G. (2011). Vitamin D metabolism and rickets in domestic animals: a review. *Veterinary pathology*, 48(2), 389–407. DOI:10.1177/0300985810375240.
6. Taylor, M. S. (2007). Calcium and Phosphorus Metabolism in Jersey and Holstein Cows During Early Lactation: dissertation. Режим доступу: <http://hdl.handle.net/10919/29118>.
7. Сахнюк В.В., Гоцуляк М.М. (2023). Метаболізм вітаміну D, Кальцію і Фосфору та їх порушення у кіз. Науковий вісник ветеринарної медицини. №2. С. 159–172. DOI:10.33245/2310-4902-2023-184-2-159-172.
8. Zang, W. J., Li, H., Zhang, Z. F., QuZhen, R., CuoMu, Y. Z., Zhang, D. K., Luo, J., Loo, J. J., & Zheng, H. L. (2018). Serotonin induces parathyroid hormone-related protein in goat mammary gland. *Journal of animal science*, 96(3), 1010–1016. DOI:10.1093/jas/skx023.
9. Gurung, Nar (2020). "Nutritional Requirements of Different Classes of Meat Goats, "Professional Agricultural Workers Journal: Vol. 6: No. 3, 10. Режим доступу: <https://tuspubs.tuskegee.edu/pawj/vol6/iss3/10/>.
10. National Research Council (NRC) (2007). Nutrient Requirements of Small Ruminants: Sheep, Goats, Cervids and New World Camelids. National Research Council, National Academy of Science, Washington, DC.

УДК 636.7.09:616.37-002

КОМПЛЕКСНА ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ХРОНІЧНОГО ПАНКРЕАТИТУ, УСКЛАДНЕНОГО СИНДРОМОМ МАЛЬАБСОРБЦІЇ

Хілобок О.С., аспірант, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8506-6785>

Хронічний панкреатит є прогресуючим запальним процесом підшлункової залози у собак, який супроводжується структурними ураженнями, зниженням секреторної функції та поступовим розвитком екзокринної недостатності. Серед клінічно значущих наслідків цього захворювання однією з провідних патологій вважається синдром мальабсорбції — порушення всмоктування поживних речовин у тонкому кишечнику внаслідок зниження продукції панкреатичних ферментів [2, 9]. Це супроводжується глибокими метаболічними розладами, зниженням маси тіла, стеатореєю, гіпопротеїнемією, дефіцитом вітамінів, гіповітамінозом В₁₂ та мікроелементними дисбалансами. У патологічному каскаді важливу роль відіграє також супутня вторинна дисбіоз кишківника, яка порушує бар'єрну функцію слизової оболонки та погіршує загальний стан тварини [11].

Хронічний панкреатит часто залишається недіагностованим на ранніх стадіях через неспецифічність симптомів та слабку вираженість клінічних проявів. У клінічній практиці захворювання проявляється млявістю, метеоризмом, періодичною діареєю з жировими домішками, поліфагією при одночасному зниженні ваги, що супроводжується кахексією, анемією та симптомами вітамінного дефіциту. Без адекватної терапії та нутрієнтної підтримки ці порушення швидко прогресують і призводять до значного зниження якості життя тварини [5, 10].